Ku Kolon ko ka kuloho ko ka woo yo wo Kafaydo

Madenketima:

Ba masimoko, yiki mɛnɛ/iŋ thiiya ba mandiŋ ka bonsoŋ ba ka biya-mɛtiŋ, wuna madɛnkɛtima kuyankaŋ, thiiya iŋ mathɛbɛŋ ka faydo fooma, Ba maniyo maka biya-mɛti mathonkoy ka bi toɔni namɛŋ, ba sisa thorɛ iŋ manakasi ka tha thukuma tha ka biya-mɛtiŋ be lukɛ ka faydo ba biŋ sisa mathɛbɛŋ in magbonkoli malohoy, ka thana paliyande, wuŋ sise hɛlɛŋ thapɛŋ tha boyɛ ka biya-mɛtiŋ hutete

Ba wun kondee niyo wu lohoy mene wometi kondee pithita ba wunde hukotho ma niyo makanaman ka muruthe wo fun wunde.

Baana sethiniyo wunda, thiiya ba ka womati konda niyo ka thon ban fooma.

Wun koloho ba katin tande mathimiyande ka biya-meti fooma ka faydo. Hugbonho ka faydo fooma, ho doma na Unayted Neson, kosiniyoko ka kulaniya ko kolo.

Ba kotho thiiya mene, sembe in makahi ma ka wometi, e wun teniyande ka thiiya ba bayapen in yeremen be kosiniyoko ba lukande hugbon hunthe ba sisa kuyankan, wu niyo malukunade maka nakeken foma adunkunokoy ka tha banthe, wun niyo lukande in nakeken fooma nugbon ho thante han, ho doma na Unayted Nesons, ba kotho thiiya ba ka wometi.

Wuŋ tɔŋɔŋ na kperekethe, ka dɔma, na masimɔkɔ ma thiiya mɛnɛ kuyankaŋ mɛna ma gbeŋ ka ma duŋunɔkɔ mamaŋ.

Mawuma

Mapɛnkande maŋfooma tepe na

Kukulon koka kuloho koka woo yo wo ka faydo, ona biya bohitande maka biya-meti ka faydo fooma, ka wu manke woo yo wo ba boha ku kolon konko ka huthukuma nama han wunde ba boha sobe bathaniya mene ba sisa yiki in thiiya ka biya be lukande fooma ka faydo, ba kitiye woo yo wo kama sethiniyo ma wunde sethinya ka faydo man.

1. Malukunande Malenke man

Biya-meti fooma be kiyo ka kuyankan in kasembe mene in ka yiki. Binde kin ba niyo in masimoko, maka yiina wo ka hu wendi yande.

2. Malukunande Maale Maŋ

Woo yo wo kiŋ kuloho mɛnɛ kuyankaŋ ka kulon ko. Wundɛ ka ba fakinande woo yo wo kama nɛki ma wundɛ neke iŋ toɔnamaŋ, niyoŋ wo pankɛ, wo bolo, wo fufɛ, mindo sinthe fooma, miŋ kiŋ ku loho ko kɛntu.

3. Malukunande Mataati maŋ

Woo yo wo kiŋ iŋ fεεra ba niyo iŋ sii, ekuta kuyankaŋ, e wundε pamo.

4. Malukunande Mamanan man

Wometi ka ba boho ka hu waline, e niyo gbon, e niyo thoro. Huwaline kiŋ ba tana niyo ka biya-meti hutete.

5. Malukunande Masoohi man

Woo yo wo kaa ba niyo nakasi, in thoro man mama wo ka feli.

6. Malukunande Mason-manthe man

Woo yo wo kin maloho ba kothiyo kame wo kame non tepee thon ba.

7. Malukunande Mason Maale man

Biya-mεti fooma kiŋ siŋthe ka thon baŋ, kufakande ka hutete kanamɛŋ ba pamo iŋ thoŋ baŋ, ba thana fakinande, wu sisi mateti ka ku koloŋko iŋ ba pamoko wooniŋ sisiyɛ thoro.

8. Malukunande Masonka-taati man

Woo yo wo kin fεεra haŋ ba koo wukahε e baŋina ba thonkoy ba wo ba niyo baŋ, wuna thoŋ baŋ kahati.

9. Malukunande Masoon-manan Man

Woo yo wo ka doron ba neko bakpon e boho, e thiyo ka hukpolon, mεnε ba kantho ka kεkεη ko kiyo wundε ko.

10. Malukunande koohi maŋ

Woo yo wo kin in feera ba kosinino ka wuthunbe in bakosonni be ka kuyankan mene be thunbe ba dethiwa kuloho ko kanaman mene wunde bohitoko in thon ban.

11. Malukunande Koohi-in manthe man

Woo yo wo, wo kata ka kubasi, wundε ka ba thoŋkino thaa niyo kosiŋino noŋ na tepe thoŋ ba na, e wundε dunkuno fεεra ba kosiŋina.

Woo yo wo kaa ba dunkuno kuthoŋko ka thon ba thaa niye kiyo ka kεκεπ nama ko, o thuhaŋ mandi kama loko ma boho wundɛ, toŋiyo kasi ba daŋande kasi bande ka thoŋ ba kama loko ma bohito waawo bɛŋ ma.

12. Malukunande Koohi-in Kaale man

Woo yo wo, kaa ba tuto sεmbε, ba wali ba kanama, ka huŋpo ho kanama, ka yiki ba kanama, ka ŋa thagba ŋa wundε kpalita. Wo ka baa niŋ thiyoko aliko ba tetiya yiki iŋ makothiyo ma kanama, woo yo wo kiŋ maloho ba pamo iŋ thoŋ baŋ ka baliŋ ba baŋ.

13. Malukunande Kohi-maaati Maŋ

Woo yo wo, kin maloho ba niyo kuyankan ba kaa ka wunda thimo in ba niyo ka kakan naman.

Woo yo wo kiŋ iŋ maloho ba pena keken, ndoo keken, thitha keken nama e wunde heleŋ duwa o tenkilina ka keken namaŋ ko.

14. Malukunande kohi-in Manan Man

Woo yo wo, kiŋ iŋ maloho ba thara e ka doŋo ka kɛkɛn mɛnɛ kiŋ ba niyo bali ba thonkoy ka kɛkɛn nama koŋ.

Maloho ma beŋ kaa ba thaŋthiyo baana thiiya wo ba bohitoko ba ba thɔnkɔy ba ta wundɛ nii hukɔminamɛnt o ba tetiya thɔŋni ba ka Unaytɛd Nesɔns.

15. Malukunande Kohi-iŋ Masoohi Maŋ

Woo yo wo kin in maloho ba niyo ka kiyo wund ϵ ka.

Wo kaa ba thanthiyo madono ma ka keken nama ko o ba thanthiyo ba sekita keken ku feena ba doma na kena kiyo wunde.

16. Malukunande Kohi-iŋ Masonmanthe Maŋ

Bayapεŋ iŋ yεrεmen be thanke fuŋa, be keriŋitɔyta nin huŋpo, keken namen, ku laniya ko kanameŋ, kiŋ iŋ maloho ba deŋande/yeŋtande e dethuwa huŋpo ho kanamen. Biya be ben kin iŋ maloho ma sinthe maaka deŋa/yeŋto, iŋ ma kahudɔŋɔ be pathi.

Hu danande ha kin ba koo na wo wathe won, in won yarame won, may kathabanthe ba danande.

Nkpeeŋ ki na dɔma huŋpo ka faydo. Ki kpeeŋki kiŋ iŋ maloho ba pamo kama dɔŋiyande mɛnɛ kɛkɛn ko kanamɛŋ ka bali yoo bali.

17. Malukunande kohi-in Masomanle Man

Woo yo wo kiŋ iŋ maloho ba niyo iŋ kɛε wundɛ wuntheŋ o bindɛ bilo kɛε banthe in biya bifɛɛna.

Woo ka ba tute sεmbε ka kεε namaŋ baŋ.

18. Malukunande kohi-in Mason matati man

Woo yo wo kiŋ iŋ maloho ba siimoko na thimo wundɛ, iŋ ba thoo ka dina ba thimo wundɛ o ba kponoko ka dina ba bɛŋ e thoo ka dina bafɛna maloko yoo maloko, iŋ hɛlɛn kulaniya ko kanamaŋ. Wundɛ kiŋ iŋ maloho ba mɛyande iŋ biya be boyɛ ba niyo ka masii manthe ɛba thoŋina kulaniya ko kanameŋ ka wan mɛnɛ rɔkpoko.

19. Malukunande Kohi-iŋ-Masomanaŋ Maŋ

Woo yo wo kiŋ maloho ba tɛpa funuŋ kama simoyko ma kanamaŋ, iŋ ba kpoŋkila ho thimo wundɛ. Wuŋ tholande, maloho ma bɛŋ kin ba bohitoko kulaniyande, e woo yina thana tepe ba yi ba niya niŋ ba kpala mɛnɛ ba kponkila ka nkalɛŋ ba pankitinande funuŋ ho bɛŋ.

20. Malukunande Kohi-Kale/konthokaye Man

Woo yo wo kiŋ kuloho ba komande kathabanthe ka wuthεbε. Woo ka ba pithito ba niyo ka mathuŋande yoo mathuŋande o ka nkaŋ ka ndoo nkaŋ ka thimo ka wundɛ.

[Missing?]

21. Malukunande Kohi Kale-iŋ Manthe Maŋ

Woo yo wo kin in maloho ba niya wali in hu komimament ho ka sembe ban ka keken ko kanaman o ba thiika ba hu gbon ho thimo wunde ba kuta semba ban.

Woo yo wo kiŋ iŋ maloho ba bilande ofisi yoo ofisi wo ka hu kominament ka kekeŋ namaŋ ko.

Bathimo biya ba niyo, bena hu kominament ba niye wali. Biya be ben ba thiikiye ba bayapa mene yereme ba fununiye bin thaya ka hu kominament ho ben. Binde ba thiikiye wo thimo bin ka wan o ka ma rogboko.

22. Malukunande Kohi Kale-in Maale Man

Woo yo wo kiŋ iŋ maloho ba nskita kɛnkɛy ko kanamaŋ ba Pama niŋ ba duŋkuna niŋ fɛɛra ba masiteke kama o kama e niy woo wo ba yiki, e puŋka niya wali, o gboŋni o hutaniya ho dɛnki kɛnkɛŋ ko kanamaŋ ko niŋ tute lima.

23. Malukunande Kohi-Kale-iŋ-Mataati Maŋ

Woo yo wo kin maloho ba niya wali, ba yetha wali ba thimo wunde in ba thunkuno malohoy mene ba pamo hu thana kuta wali.

Kufakinande kaaka kuthunkun ba woo yo wo mi wali. Woo yo wo ba thunkuno sinthe ba walin ba doniyande.

Woo yo wo ni wali ba thunkuno kopiri wo tene ba yethe nama in kuboriko kanaman alako de be niyo in yiki ka biya-metin hutete. Kuthunkun ko ben ba punka helen ba mase ka gbethen ba nin penki.

- 4. Woo yo wo kin maloho ba thankina o ba thoyto nkanki nin mase.
- 24. Malukunande Kohi-Kale-iŋ-Manaŋ Maŋ

Woo yo wo kiŋ maloho ba fεεmiya iŋ ba dunkuno maloko ma kondadeŋ ba niya wali mɛnɛ malokoyŋ makasade ba fεεmiya iŋ kutunkuŋ.

25. Malukunande Kohi-Kale-iŋ-Massohi Maŋ

Woo yo wo bathoma muthoma mutene ba hupetho koto nama ko iŋ kubori namaŋ, kowunde ba punka kuta mu wunde bili/thoo. Wunde ba Kuta banka ba wunde iŋ kubori namaŋ fure, ba punka ba maso. Wunde ba maso be thoona o bethanthi, o bali ba denki ba wunde niyo humone.

Komisayn be in mpay namen ba maso. Mpati be kiyo ka yento/deno, be tha kiya ka yento/deno fooma ba kuta ma mase manthe e bindɛ pamo nanthe.

26.

[Missing]

[Missing]

[Missing]

27.

[Missing]

[Missing]

28.

[Missing]

29.

[Missing]

[Missing]

[Missing]

30.

[Missing]